

IX.Z-učivo na období 15.-19.3.2021-16.týden DV

IX.Z český jazyk, učivo na období 15. - 19.3. 2021:

Co je podmět?

Je to větný člen, který vyjadřuje původce děje, nositele vlastností, stavu či činnosti. Je jím nejčastěji podstatné jméno či zájmeno, nicméně může jím být i libovolný slovní druh či neslovní výraz.

Podmět ve větě může být:

Vyjádřený

Táta šel spát

Nevyjádřený

Osobu (1. a 2.) zpravidla jednoznačně určuje koncovka slovesa (Pracuju, Pracuješ), ve 3. osobě se podmět nevyjadřuje, pokud byl již zmíněn v předchozí větě nebo jej lze uhodnout z kontextu, často se také nevyjadřuje všeobecný podmět (vyjadřuje nekonkrétní osobu, či skupinu osob) či podmět neurčitý (př.: Je mi chladno).

Tak nám zabili Ferdinanda.

Holý

Máma peče buchty

Rozvitý

Máma, ségra a babička pečou buchty

Co je přísudek?

Je to větný člen, který přisuzuje podmětu činnost, stav anebo vlastnost. Může být ale i samostatně.

Rozlišujeme přísudek:

Slovesný

= je vyjádřený slovesem v určitém slovesném tvaru (určujeme osobu, číslo, čas, , rod..)

a) jednoduchý – je tvořen jedním slovesem.

Petr **spí**.

b) složený – Je tvořen více slovesy (sloveso + infinitiv) , nastává také u fázových sloves (přestat, přestávat, začít, začínat)

Petr **přestává věřit**, že usne.

Jmenný

a) jmenný se sponou – skládá se ze jména (podstatného, přídavného) a spony (sloveso)-být, bývat, stát, stávat se

Petr **je policista**.

Petr **je statečný**.

b) jmenný beze spony – chybí spona

Mladost radost.

Pes – přítel člověka.

Průjezd zakázán.

Vyjádřený citoslovcem

Kočka **frnk** na střeche.

Ve větě lze zpravidla rozeznávat **část podmětovou** (původce, nositel činnosti) a **přísudkovou** (vyjadřuje činnost), jsou to dva základní větné členy tvořící základní skladební dvojici. Vztah přisuzování se vyjadřuje zpravidla shodou – **přísudek** se shoduje s podmětem v osobě, čísle popřípadě v rodě.

Pracovní list – PODMĚT A PŘÍSUDEK

1. *Urči typy vět podle základních větných členů.*

Je mlhavo. _____ Pozor! _____

Hoří! _____ Hřmí. _____

Děti běhaly po parku. _____ Buďte tiše. _____

Byla slyšet hudba. _____ Bolí mě v zádech. _____

2. *Najdi ve větách podmět a urči jeho druh.*

Franta nás rozesmál. Koupili mu to už včera. Alík je náš malý pes.

Žalobníčkové nejsou ve škole oblíbení. Je to k smíchu. Rozhlas dnes hlásil

nebezpečí náledí. Ovoce jíme umyté. Ať se viník ihned přihlásí. Televize

vysílala přenos fotbalového utkání. Asi tam nepřijdu. Ve vlaku nesmíme kouřit.

3. *Přiřaď přísudky ke správným vzorům*

<i>jmenný se sponou</i>	<i>slovesný jednoduchý</i>	<i>slovesný složený</i>

4. *Doplň správnou koncovku přísudku.*

Zahradníci vysázeli ___ záhony růží. Po parku se procházel ___ důchodci. Na nočním nebi se třpytil ___ hvězdy. Děvčata si zaplétali ___ kopretiny do vlasů. Sněhuláci začali ___ na jaře tát. Jabloně byly ___ obaleny ___ květy. Ze zahrad se ozýval ___ skřivani. Bílé beránky pluly ___ po obloze. Velikonoční vajíčka byly ___ krásně nazdobeny ___. Na stole stály ___ mísy s jídlem.

Papíroví draci létal __ dětem až k nebi. V křoví měl __ hnízdo kosi. Psi štěkal __ na celou ulici.

5. *Které slovo v závorce odpovídá pravopisu v přísudku (zvýrazni).*

(vrány-ptáci-stíhačky-beránci) létali.

(křídla-broučci-motýli-lesy) šuměly.

(rybáři-čluny-kachny-ryby) dopluli.

(pávi-kořata-ještěrky-kočky) se vyhřívala.

(kuřata-vrabci-slepice-pěnkavy) zobali.

(chlapci-děvčata-děti-skřívani) švitořila.

Procvič si druhy podmětu a přísudku!

Zopakuj si na úvod – doplň, co chybí:.

Základní skladební dvojici tvoří _____ a

_____.

Druhy podmětu:

a) _____

_____

_____

_____

b) _____

Druhy přísudku:

a) _____

b) _____

Vyhledej a vyznač základní skladební dvojici.

Urči druh podmětu a druh přísudku.

1. Páva si nespleteme s žádným jiným ptákem.

Po -

Př -

2. Jeho poznávacím znamením jsou ocasní krovky.

Po -

Př -

3. Paví pera bývala v historii ozdobou klobouků a oděvů.

Po -

Př -

4. Páv je národním ptákem Indie.

Po -

Př -

5. V zahradách upozorňuje svým křikem, takže ho návštěvníci nepřehlédnou.

Po -

Př -

Po -

Př -

6. Patří do čeledi bažantovitých.

Po -

Př -

7. Páv je podle potravy všežravec.

Po -

Př -

8. Potěší ho různá semena, rostliny, hmyz a jiní drobní živočichové.

Po -

Př -

9. Přes den se pávi vznešeně prochází parkem, přenocují ale na stromech.

Po -

Př -

10. I pávice má ocasní krovky, které jsou však menší než u kohouta.

Po -

Př -

Po -

Př -

11. Samice se o svá kuřata stará sama.

Po -

Př -

LITERATURA

Čítanka str: 72 – Morčata – Ludvík Vaculík

Přečti ukázkou z čítanky a odpověz na otázky str: 73/1,2

IX.Z ruský jazyk, učivo na období 15. - 19.3. 2021:

Ruský jazyk

Zdraví

болезнь	nemoc, onemocnění
боль	bolest
врач	doktor, lékař
здоровье	zdraví
кашель	kašlání
медсестра	ošetřovatelka, zdravotní sestra
операция	operace
пациент	pacient
попечение	péče
простуда	nachlazení, rýma

Počasi

буря	bouřka, bouře
ветер	vítr
гром	hrom
дождь	déšť
молния	blesk
облако	oblak, mrak
радуга	duha
роса	rosa
снег	sníh
туман	mlha

IX.Z angličtina, učivo na období 15.-19.3. 2021:

- 1) Přečtěte si text v učebnici na straně 42/cvičení 1. Použijte slovník a přibližně deset slovíček, která jsou pro vás neznámá, si запиšte do slovníčku i s českými překlady. Použijte např. kvalitní on-line slovník - cs.bab.la
- 2) Vytvořte anglicky napsanou pozvánku na svojí narozeninovou oslavu pro přibližně deset spolužáků.

Na pozvánce uveďte:

- datum, čas a místo konání
- tři konkrétní body programu, např. – hudba, tanec, společenská hra apod.
- podávané občerstvení a nápoje

Pozvánka udělejte v rozměru A4, pohrajte si s grafikou. Je na vás, zda použijete Word nebo pozvánku uděláte ručně na čtvrtku s vaším osobitým výtvarným projevem.

- 3) Přečtěte si článek v učebnici na straně 43/cvičení č.4. Článek si přeložte a stručně napište česky jeho obsah:

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.

sarka.fajkosova@zskladnopariszka.cz

IX.Z matematika, učivo na období 15.-19.3. 2021:

- 1) V učebnici si prostudujte strany 98 a 99 – **Jednoduché úrokování** a do sešitu si udělejte výpisky.
- 2) Zaměřte se zejména na řešený příklad – str. 98/3 a případně se ještě podívejte na řešené příklady z minulého týdne – str. 96 a 97/úlohy 1 a 2.
- 3) Pokud řeknu **ÚVĚR**, jaké dva zcela rozdílné významy tento výraz má? Odpovědi zapište na list:

ÚVĚR

ÚVĚR

- 4) Vypočítej úrok z částky 9 000,- Kč za jeden rok při rozdílné úrokové sazbě. Na list zapiš i postup při výpočtu:
  - a) 0,5%
  - b) 1%
  - c) 1,5%
  - d) 2%

Úkoly pošlete na můj e-mail nebo přineste následující týden do školy.
sarka.fajkosova@zskladneparizska.cz

IX.Z fyzika, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Zatmění měsíce

Zatmění Měsíce je astronomický jev, kdy měsíční kotouč je zastíněn planetou Zemí. Nastává při úplňku, pokud se Slunce, Země a Měsíc ocitnou v jedné přímce. Měsíc se ve stínu Země pohybuje rychlostí přibližně 1 km/s, a zatmění tak může trvat až 107 minut. Jde o běžněji pozorovatelný jev než zatmění Slunce, kdy dochází k zastínění části zemského povrchu Měsícem. Zatmění Měsíce nastává přibližně dvakrát až třikrát do roka.

Druhy zatmění Měsíce

Zatmění Měsíce dělíme na tři druhy:

- polostínové zatmění – žádná část Měsíce není zcela zastíněna Zemí, hypotetičtí pozorovatelé na povrchu Měsíce by viděli částečné, ale nikoliv úplné zatmění Slunce
- částečné zatmění – část povrchu Měsíce je zcela zastíněna Zemí
- úplné zatmění – celý Měsíc je zcela zastíněn Zemí

I při úplném zatmění je Měsíc vidět. Je to způsobeno refrakcí slunečního světla v horních vrstvách zemské atmosféry. Paprsky ohnuté v atmosféře Měsíc osvětlí natolik, že je stále slabě vidět. Protože nejméně se láme červené světlo a ostatní barvy spektra se rozptýlí, má Měsíc při zatmění narudlou barvu.

- <https://www.youtube.com/watch?v=SWiPVWv3M44> - Zatmění Slunce a Měsíce – video k tématu

Z textu si udělejte zápis do sešitu.

IX.Z přírodopis, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka

Přečtěte si následující článek Evropské agentury pro životní prostředí:

<https://www.eea.europa.eu/cs/signaly/signaly-2013/clanky/s-kazdym-nadechem>

S informacemi, které jsou obsaženy v článku, budeme pracovat příští týden ☺

IX.Z chemie, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Chemie a průmysl – učebnice s. 94 -97

Od této hodiny se budeme věnovat tematickému celku chemie kolem nás. Učivo už bude rozšiřující, uvidíte, že mnoho věcí a poznatků znáte z běžného života.

Látky dělíme na přírodní a syntetické (tj. uměle vyrobené). Mezi přírodní látky patří např. bílkoviny, cukry, nukleové kyseliny, mezi syntetické látky patří plasty, syntetická vlákna, kaučuky.

Přírodní látky jsme již probrali v minulých hodinách. Zaměříme se tedy na ty uměle vyrobené.

Plasty – jsou to syntetické nebo polysyntetické polymery, jsou plastické, dají se teplem snadno tvarovat, jsou chemicky dobře odolné, dobře se zpracovávají. Příklady: polyethylen, polypropylen, polyvinylchlorid (PVC), polystyren, polytetrafluorethylen (teflon). O plastech budeme hovořit v samostatné hodině, kde si vysvětlíme i chemickou reakci zvanou polymerace a rozebereme vlastnosti a využití jednotlivých palstů.

Syntetická vlákna – používají se jako náhrada přírodních vláken, nebo se s nimi kombinují. Vyrábějí se chemicky, základní surovinou je ropa a černouhelný dehet. Jsou nemačková, rychle schnou, snadno se ošetrují, jsou hořlavá, nesají pot, nabíjejí se statickou elektřinou. Nejznámější syntetická vlákna: silon, nylon – výroba punčochových kalhot, plavek, spodního prádla, záclon apod.

Kaučuky – mohou být přírodní nebo syntetické, jsou schopny odolávat deformaci a vrátit se do původního tvaru. Kaučuk upravujeme vulkanizací – reakcí se sírou. Z kaučuku se vyrábí pryž, která slouží k výrobě gumové obuvi, hraček, míčů, pneumatik.

Úkoly k opakování:

1. Které přírodní a syntetické látky znáte?
2. K čemu využíváme v běžném životě plasty? Můžeš využít obrázky v učebnici na s. 95
3. K čemu využíváme v běžném životě syntetická vlákna?
4. Zjisti co nejvíce informací o přírodním kaučuku.

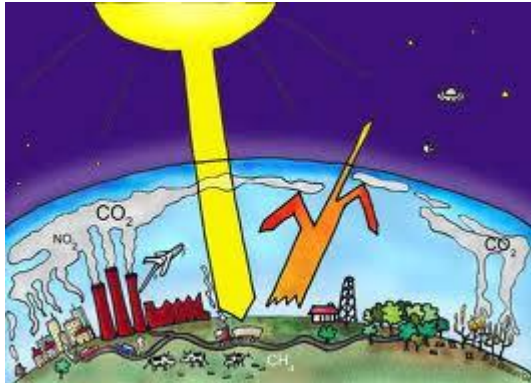
IX.Z zeměpis, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Téma: SVĚTOVÉ EKOLOGICKÉ PROBLÉMY

- učebnice str. 78 – 79 – přečti si, prostuduj kapitolu o znečištění ovzduší.
- podívej se na videa k tématu: www.youtube.com/watch?v=SiNd2axjisU
www.youtube.com/watch?v=M29gPVyTrN4

Skleníkový efekt

Skleníkový efekt je proces, při kterém atmosféra způsobuje ohřívání planety tím, že snadno propouští sluneční záření k jejímu povrchu, zatímco tepelné záření o větších vlnových délkách zpětně vyzařované z povrchu planety účinně absorbuje a brání tak jeho okamžitému úniku do okolního vesmíru. Vedle Země je možno pozorovat skleníkový efekt také na planetách Mars, Venuše a dalších vesmírných tělesech s atmosférou (například měsíc planety Saturn Titan).

- Skleníkový efekt je nezbytným předpokladem života na planetě Zemi. Bez výskytu skleníkových plynů by byla průměrná teplota při povrchu Země $-18\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Jako antropogenní skleníkový efekt je označován příspěvek lidské činnosti k skleníkovému efektu. Antropogenní skleníkový efekt je výsledkem spalování fosilních paliv, kácení lesů a globálních změn krajiny. Antropogenní skleníkový efekt svým účinkem přispívá ke globálnímu oteplování. Většina vědců považuje vliv lidské činnosti na klima za prokázaný, předmětem sporu však zůstává míra tohoto vlivu.

IX.Z dějepis, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Do školního sešitu:

Sledování vývoje na Západě a Východě od poloviny 50. let vedlo k následujícím vztahům:

- vzájemné vztahy mezi východním blokem a západním blokem se střídavě ochlazovaly a uvolňovaly.

- USA a Sovětský svaz mezi sebou soupeřily ve zbrojení
Napětí uvolnila v 70. letech dohoda **SALT** o omezení počtu jaderných zbraní, mezi SSSR a USA, zároveň i **Prohlášení o bezpečnosti a spolupráci v Evropě**.

Ekonomie se dařilo především v západních svobodných státech. Rostla životní úroveň jejich obyvatelstva.

Sedm nejvyspělejších států bylo označeno zkratkou **G7**:

- patřily do ní USA, Kanada, Velká Británie, Francie, Spolková republika Německo, Itálie a Japonsko

Východní blok, tzv. socialistické státy, měl ekonomické problémy. Lidé zde žili nesvobodně, nemohli svobodně vyjadřovat své názory. Docházelo zde k nepokojům a demonstracím. Životní úroveň obyvatelstva byla velmi nízká. V Československu, Polsku, NDR, Maďarsku došlo **v 50. letech k prvním nepokojům**.

Ty byly potlačeny. V NDR a Maďarsku zasahovala sovětská armáda.

Studená válka několikrát vyústila do opravdových bojů.

Válka v Koreji 1950 – 1953

- jednalo se o ovládnutí celého Korejského poloostrova Korejskou lidově demokratickou republikou
- tu podporoval tiše Sovětský svaz
- na pomoc Jižní Koreji byly vysílány mezinárodní vojenské jednotky OSN, především vojáci USA
- v roce 1953 po obtížných jednáních bylo podepsáno příměří

Berlínská krize

- každoročně se NDR potýkala s **emigrací** svých občanů **do západní Spolkové republiky Německo**
- jediným volným místem k přechodu byl Západní Berlín díky své poloze
- aby vláda NDR zamezila odchodu svých občanů zavedla na hranici se Západním Berlínem přísné kontroly
- v roce 1961 během jediné noci nechala NDR postavit **BERLÍNSKOU ZEĎ**
- ta oddělila Západní Berlín od Východního Berlína

Karibská krize

- se začala formovat na Kubě, kde se koncem 50. let dostal k moci komunistický vůdce **Fidel Castro**
- americká průzkumná letadla objevila na Kubě rozmístěné sovětské rakety s jadernými hlavicemi
- americký prezident J. F. Kennedy nařídil námořní blokádu Kuby, aby zabránil dalšímu rozmístění sovětských raket
- podmínkou ukončení blokády bylo stažení raket z kubánského území
- spor se urovnal s podmínkou, že Spojené státy Kubu nenapadnou

IX.Z výchova k občanství, učivo na období 15.-19.3. 2021:

Výchova k občanství:

Úroveň národního hospodářství – upevňování učiva

Zopakuj si: úroveň národního hospodářství (učebnice str. 46)

V tržní ekonomice je chování kupujících na trhu signálem pro výrobce, co mají a nemají vyrábět. Veškeré potřebné informace jsou přenášeny cenou. V centrálně plánované ekonomice určuje co, jak a pro koho vyrábět centrální plán.

Národní hospodářství jsou veškeré hospodářské činnosti, které probíhají na území státu mezi subjekty podnikání, občany a státem. Jeho cílem je uspokojování potřeb obyvatelstva. Na úroveň národního hospodářství má vliv národní a přírodní bohatství země a její obyvatelé.

Úroveň národního hospodářství – vyjadřuje míru schopnosti uspokojit potřeby obyvatelstva. Na jeho úroveň mají vliv tyto činitele:

- 1) **národní bohatství** – školy, nemocnice, zámky, hrady, silnice, rozvody energií apod.
- 2) **přírodní bohatství** – zásoby nerostných surovin, lesy, vodní zdroje, zemědělská půda apod.
- 3) **obyvatelstvo** – počet, struktura, vzdělanost apod.

Úkol – doplň přímo sem:

1) Napiš 3 příklady národního bohatství?

2) Podtrhni co je přírodní bohatství: silnice, lesy, nerostné suroviny, vodní zdroje, školy, zámky

3) Napiš 2 příklady firem v ČR, a co vyrábějí:

4) Jaký význam mají v národním hospodářství firmy? (využij učebnici str. 47)

